

МУЗЕЄЗНАВСТВО ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА

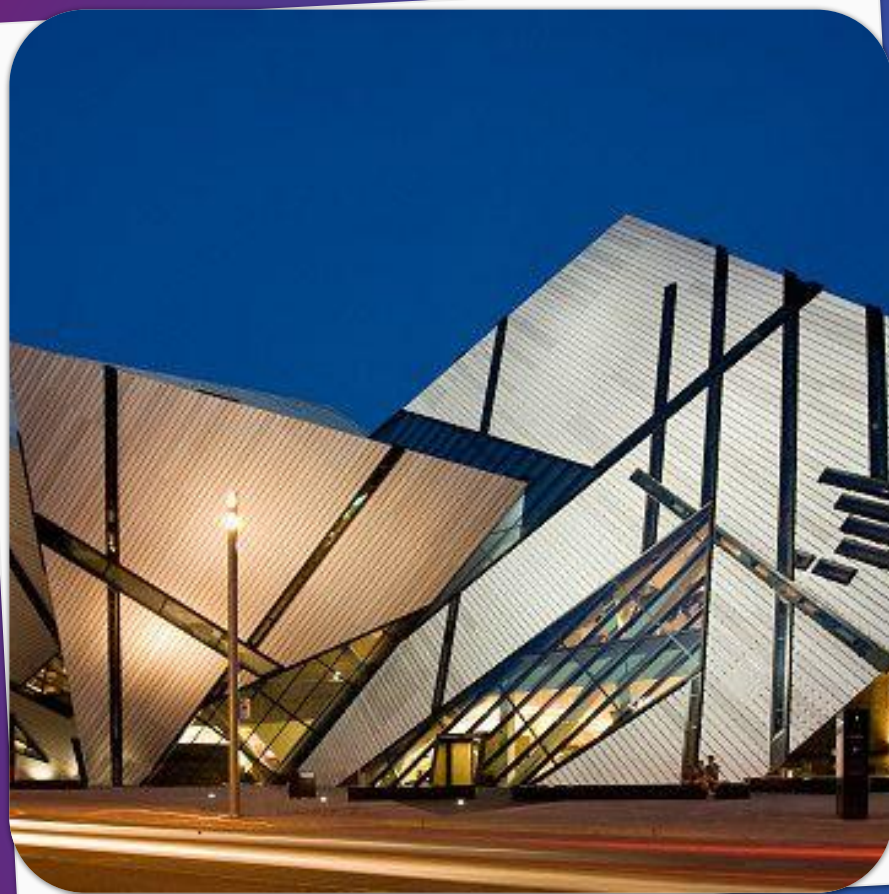
МУЗЕЄЗНАВСТВО ЯК ВЧЕННЯ

Музеєзнавство як вчення про музеї виникло у XVIII ст. вслід за появою професійних державних музеїв, В II пол. XIX ст. - музеєзнавство формується як наука, тоді ж з'являється і сам термін (у зарубіжній літературі - музеологія).

МУЗЕЄЗНАВСТВО

Музеєзнавство - наукова дисципліна, що вивчає закономірності виникнення та розвитку музеїв, їх соціальні функції, форми та способи реалізації цих функцій на різних етапах суспільного розвитку. Включає теорію та історію музейної справи, музейне джерелознавство, музеографію та методіку музейної справи.

Музеєзнавство належить до інтердисциплінарних наук. Воно інтегрувало елементи різних профільних історичних дисциплін, а також спеціальні та допоміжні дисципліни: історіографію, джерелознавство, археологію, етнографію, нумізматику, сфрагістику, палеографію.

Сучасний розвиток музеєзнавства неможливий без взаємодії з теорією інформації, документалістикою, архівознавством, бібліотекознавством, педагогікою, психологією, соціологією. В останні десятиліття сформувалася така наукова дисципліна, як музейна педагогіка.

Майбутнє музезознавства теоретики пов'язують із певною інформаційно-управлінською наукою, що охоплює лише проблеми культурної спадщини. Вона має координувати можливості бібліотек, музеїв, виставкових центрів, реставраційних служб, органів охорони пам'яток, архівів та інших установ і засобів масової інформації

Мета музеографії - вивчення історії колекцій, нагромадження та розповсюдження інформації про музейні збірки, популяризація та реклама музеїв.

Перші музеографічні твори з'являються у XVIII ст. До музеографічних видань належать: путівники, каталоги, довідники, проспекти. Об'єкт музеєзнавства - музеї та музейна справа. Ознакою самостійної наукової дисципліни є наявність предмета дослідження.

Концепції музеєзнавства:

- 1) інституціональна (предмет, закономірності розвитку музеїв);*
- 2) предметна (предмет науки - музейний предмет як феномен);*
- 3) комплексна (поєднує дві попередні, є найбільш точною).*

Предмет музеєзнавства становить коло об'єктивних закономірностей, що відносяться до процесів накопичення і збереження соціальної інформації - пізнання і передачі згаслих традицій, уявлень за допомогою музейних предметів, вивчає питання виникнення та розвитку суспільного функціонування музеїв.

МУЗЕЙНИЙ ПРЕДМЕТ

Ознаки музейного предмета: реальний, істинний, зберігається довгий час, раритетний (рідкісний). У ХІХ ст. предмет набуває нових характеристик: джерело наук, твір мистецтва, природничий препарат. Тоді ж з'являється поняття "колекційний предмет". В музейному предметі відображаються ставлення людини до дійсності, яка виявляється в музейній потребі (зберігання і суспільного використання речей, що мають властивість відображення дійсності, є джерелом інформації, являють собою естетичну чи етичну цінність). Музейний предмет - пам'ятка історії культури, видобута із середовища побутування і включена в музейне зібрання завдяки властивості характеризувати історичну культуру певного суспільства, виступає в музеї як джерело знань та емоційного впливу, а також освіти.

Термін "музей" походить від "Музейону" - храм муз в Стародавній Греції. Музей - науково-дослідна і культурно-освітня установа, яка відповідно до своїх суспільних функцій здійснює комплектування, облік, збереження, вивчення пам'яток історії, культури та об'єктів природи. Функції музеїв (суспільні): науково-документаційна (наукове документування явищ природи та суспільства), охоронна (збереження пам'яток), дослідницька, освітньо-виховна.

Відповідно до основних напрямків музейної діяльності є культурно-освітня, науково-дослідна робота, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'яткоохоронна робота. Музеї є юридичними особами, крім тих, що створюються і діють при підприємствах, установах, організаціях, навчальних закладах.

Музейна справа - особлива сфера суспільної діяльності, яка включає:

- 1) музейну практику (науково-фондова, науково-експозиційна та науково-освітня робота);*
- 2) спеціальна наукова дисципліна - музеєзнавство;*
- 3) музейну політику (законодавство);*
- 4) спеціалізовану періодику - особлива сфера культури, яка охоплює усі сторони комплектування, обліку, зберігання, вивчення та використання музеями культурних цінностей країни.*